

17

P R E S U D A

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

HRVATSKA	
OKRUG SISKI	
ODVJETNIŠTVO	
SISK	
24.07.96.	
BROJ	
KT-	50/93

Županijski sud u Sisku, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Mlinarić, predsjednik vijeća, Alice Freiberg, člana vijeća, sudaca porotnika Ante Jukić, Ivana Blažinić, Đure Sertić, članova vijeća, uz sudjelovanje Slavice Režić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. VELIMIR MILE, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, nakon dana 24. lipnja 1996. godine u nazočnosti optuženog, zamjenika Županijskog državnog odvjetnika Miljenka Ugarković, branitelja opt. Josipa Sladić, odv. iz Siska, održane javne i glavne rasprave, izrekao je i objavio

P R E S U D U

Opt. VELIMIR MILE, sin Đure, rođenog 26.06.1950. god. u Bos. Dubici, s stanom u Cerovljanima 95, Kostajnica

k r i v j e:

što je:

tijekom razdoblja od listopada mjeseca 1991. godine do 1995. godine pristupio paravojnim formacijama tzv. "Krajine", zaduživši uniformu, automatsku pušku i dr. oružje i streljivo, a sve u cilju podrivanja i obaranja novo uspostavljenog demokratskog društva u Republici Hrvatskoj, sa kojim je bio očito nezadovoljan, radeći na odcjepljenju područja Općine Kostajnica i šire od RH i pripajanju para - državi "SAO Krajini", pa je u cilju takovog svog zločinačkog plana, te protivno odredbama konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, i u sastavu kojih formacija je sa drugim pripadnicima tih formacija kroz čitavo navedeno vrijeme vršeno napadanje civilnog stanovništva, pljačkanje pokretne i nepokretne imovine civilnog stanovništva i terora, nezakonitog lišavanja slobode isključivo pučana hrvatske nacionalnosti, prije svega mještana iz sela Cerovljana, pri čemu je veći broj stambenih i gospodarskih objekata potpuno uništen, pokretna imovina otuđena, a pučanstvo Hrvatske nacionalnosti bilo je prinuđeno na iseljenje,

dakle, kršeći pravila mjerodavnog prava za vrijeme oružanog sukoba i okupacije dijela Republike Hrvatske, postao pripadnik organizirane skupine radi vršenja i poticanja kaznenog djela i zločina protiv civilnog stanovništva,

čime je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava organiziranjem grupe i poticanja na počinjenje genocida ratnog zločina označeno u čl. 123. st. 2. u svezi st. 1. OKZRH, pa se temeljem istog zakonskog propisa

O S U D U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 1 (JEDNE) GODINE.

Temeljem propisa čl. 465. OKZRH optuženom Velimir Mili uračunava se vrijeme provedeno u pritvoru od časa lišenja slobode od 8. kolovoza 1995. godine, pa nadalje.

Temeljem čl. 90. st. 1. u svezi čl. 87. st. 1. toč. 1-7. ZKP-a optuženik je dužan platiti troškove kaznenog postupka u iznosu od 3.940,19 kn (slovima: tri tisuće devetstočetrestkuna i devetnaest lipa), te paušalni iznos od 1.000,00 kuna.

Obrazloženje

Optužnicom ŽDO Sisak od 30. srpnja 1993. godine br. KT-50/93 stavljeno je na teret XXII optuženika (Begović Nikola i dr.) izvršenje kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. KZRH, a izmjenjenoj u odnosu na XXI opt. Velimir Milu na glavnoj raspravi od 24. lipnja 1996. godine na kazneno djelo iz čl. 123. st. 2. u svezi st. 1. OKZRH.

Tijekom postupka izdvojen je postupak protiv opt. Velimir Mile.

U svojoj obrani optuženi Velimir Mile navodi da kad su počeli nemiri na području Cerovljana, da je ženu i djecu otpremio u Bos. Dubicu, dok se stanje ne smiri. On je ostao kod kuće čuvati kuću i hraniti stoku. Iako nije bilo problem sa hrvatskom vlašću, nakon demokratskih promjena, od strane SDS-a, čiji je bio član širen je strah, da će srpski živalj biti napadnuto od hrvatske vojske i policije. Negdje u 9 mjesecu kad je otišao u posjet ženi i djeci došlo je do oružanog djelovanja na tom području. Kako se nije mogao

vratiti, jer je srušen mosti između Hrvatske i Bosanske Dubice, i kako su granate padale i na Bos. Dubicu, s obitelji je otišao u Beograd. Vratio se 15. 10. 1995. godine u Cerovljane, jer je čuo ako se ne vrati i uključi u vojne formacije tzv. "Sao Krajine" da će mu biti oduzeta imovina. Kad se vratio kući sve hrvatske kuće bile su porušane i spaljene. Nema saznanja tko je to učinio kao i tko je ubio starije Hrvate u selu koji su ostali. Po dolasku u Cerovljane je mobiliziran, najprije u Banjalučki korpus, da bi poslije smirivanja situacije dolaskom Umprofora imao radnu obavezu, kao čuvara u pogonu Željezare Sisak u Dubici. Ponovno je mobiliziran po obnavljanju sukoba na tom području, te je zarobljen 15.7.1995. godine u Predorama u uniformi i s oružjem (puška "PAP"-ovka). Rečeno mu je da se bori protiv Hrvatske i za "Jugoslaviju". U oružanim djelovanju sudjelovao je svega 14 dana i to po povratku iz Beograda. Osobno nije oružano djelovao prema Hrvatskoj vojsci.

Sud je u tijeku postupka izvršio uvid u službenu bilješku o zarobljavanju opt. Velimir Mile (list 54), saslušao svjedoka Prazina Asima (list 26, 28-29), Likić Ivana (list 27, 30-31), Lončar Katu (list 58), Stančević Mariju (list 59), Ivu Nauković (list 74), Lončar Miju (list 74), Hercegovac Tomu (list 75), Vučićević Slavka (list 75), Petra Krizmanića (list 76), Dragočajac Milana (list 80), Nauković Stevu (list 81), Blinja Željka (list 82), Antuna Blaževića (list 82), Jakova Velimir (list 114), izvršio uvid u spis Vojnog suda, dokumentaciju očevida te razmotrio obranu optuženika (list 44-45).

Nije dvojbeno da je optuženi od listopada mjeseca 1991. godine bio u paravojnim formacijama (banjalučki korpus) tzv. "SAO Krajine", nadalje da je jedno vrijeme imao radnu obavezu, a potom je, nedugo prije zarobljavanja ponovno uključen u paravojne formacije (28. Kostajničke brigade) nakon akcije Hrvatske vojske "Bljesak".

Takav zaključak nije dvojbeni u odnosu na vrijeme, mjesto i učesnike za razdoblje koje se optuženom stavlja na teret, što ne negira ni sam optuženi, a potvrđuju dijelom i saslušani svjedoci, te isto proizlazi i iz službene bilješke o zarobljavanju optuženog Velimir Mile u uniformi s oružjem.

S obzirom da je optuženom u početku stavljeno na teret kao i ostalim optuženima (Begović i dr.) izvršenje kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH za razdoblje prije 15. listopada 1991. godine kad su počinjena najveća razaranja i uništenja u mjestu Cerovljani i učinjena najveća zlodjela nad Hrvatskim živiljem iz tog dijela, a za koje vrijeme nije dokazano tijekom postupka da bi optuženi bio tamo i sudjelovao u počinjenju tog dijela, ŽDO Sisak izmijenilo je

optužnicu za razdoblje nakon 15. listopada 1991. godine do zarobljavanja optuženoga i to za sudjelovanje optuženog u skupini radi vršenja takvih djela, tj. za blaže djelo iz čl. 123. st. 2. KZRH.

Naime, tijekom postupka nedvojbeno je utvrđeno da su se takve radnje nastavile, ali u blažem obliku i uglavnom su bile usmjerene na uništavanje i pljačkanje imovine Hrvata, kako bi se onemogućio njihov povratak.

S obzirom na složenost i nemogućnost utvrđenja potpunog činjeničnog stanja (npr. iskaz svjedoka Blažević Antuna, koji je bio jedan od zadnjih Hrvata koji je ostao živ i pobjegao s toga područja - u kojem navodi da radnje uperene protiv Hrvatskog življa osim u jednom dijelu i za neke optužene iz prvotnog postupka nije mogao u cijelosti evidentirati jer mu je to onemogućeno i morao se kloniti i sakrivati da i sam smrtno ne strada) sud je međusobnim povezivanjem utvrđenog u cjelinu dodatno razjašnjavao potrebne dokaze u svezi utvrđenja odgovornosti optuženika, a za djelo koje mu se stavlja na teret.

Naime, kao što je već spomenuto za optuženog je nedvojbeno utvrđeno da je bio član paravojnih formacija tzv. "SAO Krajine" i da je u tom svojstvu sudjelovao u aktivnostima između ostalog i u oružanim akcijama sa uniformom i sa oružjem i to ne samo protiv Hrvatske vojske nego i protiv imovine Hrvatskog civilnog stanovništva.

Takav zaključak proizlazi iz okolnosti da je skupina kojoj se priključio bila u stvari jedna nedisciplinirana i neorganizirana skupina bez nadzora što je i omogućilo potpuno bezvlašće na tom području u odnosu na imovinu i živote Hrvata. Da je imovina Hrvatskog življa na tom području potpuno uništena nije dvojbeno i notorna je činjenica, premda to proizlazi i iz priložene dokumentacije u spisu (fotoelaborata). Nadalje, iz iskaza svjedoka proizlazi da sva ta imovina koja je ostala nakon što su oni istjerani nije odmah u cijelosti opljačkana i uništena, nego da se to sustavno nastavilo raditi i nakon toga.

Iako saslušani svjedoci decidirano ne ukazuju na optuženog osobno kao počinitelja spomenutih dijela (što po mogućnostima koje su tada bile, svjedoci i nisu imali priliku da to evidentiraju), nije dvojbeno da je optuženi bio prisutan u svemu tome, jer je bio viđen u selu nekoliko dana prije početka oružanog djelovanja na tom dijelu (svjedoci Pero Krizmanić, Dragočajac Milan, Lončar Kata), pa je očito znao što će se dogoditi, a nakon svega se i uključio u to djelovanje po povratku u Cerovljane, upravo u formaciji koje su činile u početku najveća zlodjela.

Radi razumjevanja okolnosti pod kojima se to odvijalo valja se podsjetiti na dijelove iskaza nekih svjedoka, koji ne sumnjaju u aktivnost određenih ljudi iz Cerovljana Srpske nacionalnosti međutim, zbog okolnosti to nisu mogli vidjeti, pa tako npr. u svom iskazu Blažević Antun navodi da nije mogao prići blizu i sve vidjeti zbog osobne sigurnosti niti se javiti da tu živi, zatim Dragočajac Milan da se Srpski živalj mogao kretati po dijelu gdje je stanovao Hrvatski živalj, međutim, da oni nisu mogli ići u dio Cerovljana gdje su živjeli Srbi, jer je tamo postojala barikada. To potvrđuje u svom iskazu i Lončar Kata navodeći da ona kao Hrvatica kad je ostala nije mogla nikuda osim biti na svojoj okućnici i spavati kod sestre koja je udana za Srbina i na neki način je i nju on zaštitio od okoline, tako da zbog nemogućnosti kretanja i izbjegavanja komuniciranja sa njom od strane Srpskog živilja nema nekih velikih saznanja, osim posljedično što se tamo događalo konkretno sa nečijom imovinom i sa ljudima starijim Hrvatima koji su odvedeni.

Prema tome gledajući način postupanja prema imovini Hrvatskog živilja i njima samima očito je cilj politike paravlasti tzv. "SAO Krajine", a i paravojsnih formacija, koje su unaprijed određene po vrsti i kojima je pripadao i sam optuženi, bio istjerivanja Hrvatskog civilnog živilja, te otuđenje njihove imovine. U širem kontekstu to je bila okupacija dijela Republike Hrvatske uz pomoć bivše JNA (što je notorna činjenica) i u tom svojstvu njihove radnje su bile upravljenje protiv osnovnih prava građana (civila Hrvata) njihovog tjelesnog integriteta i imovine, takvo djelovanje kao što je spomenuto nedvojbeno je dokazana na izgledu mjesta u dijelu gdje je živio Hrvatski živalj, te sam odnos prema njemu od početka oružanog djelovanja pa do oslobođenja tog dijela od strane Hrvatske vojske. Kod toga je važno navesti da za to nije bilo nikakvog vojnog ni drugog opravdanja. Stoga se takvo djelo u kontekstu iznesenog posebno temelji i na konvenciji o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, a ukorporirane u naše zakonodavstvo.

Kako je došlo do opisanog djelovanja protiv Hrvatskog živilja i njihove imovine, a da pritom nije bilo otpora i u čemu je sudjelovala i skupina u kojoj je djelovao i optuženi, premda nema dokaza da je on činio pojedinačno takve radnje u većim razmjerima od spomenutih, očito je pristupanje takvoj skupini bilo iz razloga vršenja radnji protiv civilnog stanovništva i onog što je već spomenuto.

Uzroci takvog postupanja optuženog i pristupanje paravojsnim formacijama tzv. "SAO Krajine" valja pripisati njegovoj instrumentalizaciji u sferi njegovog intelektualnog domena, ne samo zbog nastupjelih demokratskih promjena u RH već i stavljanjem u funkciju suprostavljanje takvim promjenama da bi se omogućilo bezvlašće na okupiranom

području s ciljem odcjepljenja dijela teritorija RH i stvaranjem tzv. "Velike Srbije" i u datim okolnostima radi činjenja već opisanih djela. U takvim okolnostima pristup vojsci tzv. "SAO Krajine" na lokalnom nivou svedeno je na najniže pobude prije svega prema Hrvatskom življu i njihovoj imovine premda za takve radnje oni nisu dali nikakva povoda.

U konkretnom slučaju poduzimanjem tipične radnje za ovo kazneno djelo postajući pripadnik takve nelegalne skupine optuženi je postupao sa direktnim umišljajem pri čemu nije bitno da li je bio svjestan da time krši odredbe međunarodnog prava. Bitno je da je znao o okakvoj se skupini radi koja je svjesno činila radnje protiv Hrvatskog življa jer bi u protivnom izbjegao sudjelovati u tome.

Iz svega navedenog sud nalazi da je kvalifikacija djela u skladu sa optuženjem, pa je opt. sud za inkriminirano djelo oglosio krivim i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine smatrajući da će se takvom kaznom ostvariti svrha kažnjavanja.

Prilikom donošenja odluke o kazni sud je respektirao odredbe o odmeravanju kazne posebno težinu izvršenog djela i u okviru djela učešće optuženog. Posebnih olakotnih ni otegotnih okolnosti kod opt. sud nije našao.

Vrijeme provedeno u pritvoru optuženom je uračunato u kaznu.

Odluka o trošku temelji se na članku 90. st. 1. a u svezi čl. 87. st.1. toč. 1-7. ZKP-a, a odnosi se na troškove postupka prema troškovniku (svjedoci), te troškova paušala prema složenosti i težini postupka, a sve u okviru imovinskog stanja optuženika.

U Sisku, dne 24. lipnja 1996. godine

ZAPISNIČAR
Slavica Režić, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Željko Mlinarić, v.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka prijepisa iste.

Žalba se podnosi pismeno u tri istovjetna primjerka putem ovog suda Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.